COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 17.12.2019
COM(2019) 641 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Raport anual de monitorizare privind punerea în aplicare a Programului de sprijin pentru reforme structurale în 2018

{SWD(2019) 442 final}

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Raport anual de monitorizare privind punerea în aplicare a Programului de sprijin pentru reforme structurale în 2018

INTRODUCERE

Începând din 2017, Comisia Europeană a gestionat **Programul de sprijin pentru reforme structurale** (PSRS), un program specific, cu un buget de 222,8 milioane EUR[1], menit să sprijine statele membre în elaborarea și punerea în aplicare a reformelor instituționale, administrative și de stimulare a creșterii.

Reformele structurale sunt, prin natura lor, **procese complexe**, iar elaborarea și punerea lor în aplicare necesită cunoștințe și competențe foarte specializate în fiecare etapă. În unele state membre, capacitatea de a iniția și de a pune în aplicare reforme structurale este adesea inadecvată pentru a aborda provocările administrative, economice și sociale pe care le implică acestea.

Obiectivul PSRS este de a ajuta statele membre să **abordeze aceste provocări** și **să își consolideze capacitatea** de a elabora și de a pune în aplicare reforme de stimulare a creșterii, contribuind la consolidarea instituțiilor publice și a administrațiilor și îmbunătățind procesele de guvernanță, precum și performanța și reziliența economiei și ale societății în ansamblu. Obiectivul este de a consolida coeziunea și de a îmbunătăți competitivitatea, productivitatea, creșterea economică durabilă, crearea de locuri de muncă și investițiile.

Prezentul raport oferă o imagine de ansamblu a **sprijinului finanțat în cadrul ciclului 2018 al PSRS**. Acesta descrie procesul de selectare și de punere în aplicare a proiectelor și prezintă rezultatele obținute până în prezent de proiectele din cadrul ciclului 2017 și 2018 al PSRS. Raportul descrie, de asemenea, procesul de selecție și de punere în aplicare a măsurilor de sprijin finanțate prin transferuri voluntare către PSRS efectuate de către Grecia și Bulgaria[2].

PUNEREA ÎN APLICARE A PSRS ÎN ANUL 2018

2018 a fost cel de-al doilea an de punere în aplicare a activităților din cadrul PSRS. Ca și primul an, cel de al doilea a arătat că există o **cerere puternică** pentru acest program din partea statelor membre — **24 de state membre** au prezentat **444 de cereri de sprijin,** pentru o **sumă estimată ca fiind de cinci ori bugetul alocat PSRS pentru 2018**.

[1] Bugetul a fost majorat atunci când Regulamentul PSRS inițial [Regulamentul (UE) 2017/825 (JO L 129, 19.5.2017, p. 1-16)] a fost modificat [Regulamentul (UE) 2018/1671, JO L 284, 12.11.2018, p. 3-5].

[2] Pe lângă bugetul alocat PSRS, articolul 11 din Regulamentul privind PSRS și articolele 25 și 59 din Regulamentul privind dispozițiile comune (UE) nr. 1303/2013 permit finanțarea programului prin contribuții suplimentare voluntare din partea statelor membre din resursele furnizate în scopul asistenței tehnice la inițiativa statelor membre în cadrul fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI). În 2018, două state membre (Grecia și Bulgaria) au efectuat transferuri voluntare către PSRS [C(2018) 3748 final și C(2018) 5435 final].

Comisia **a evaluat** cererile de finanțare în cadrul PSRS în 2018 **în funcție de principiile și criteriile** stabilite în Regulamentul privind PSRS. Pe această bază, au fost selectate **146 de cereri prezentate de 24 de state membre**.

Distribuția cererilor selectate în funcție de principalele domenii de politică a fost după cum urmează:

- **24 %** în domeniul administrării veniturilor și al gestionării finanțelor publice;
- **23 %** în domeniul creșterii economice și al mediului de afaceri (inclusiv combaterea schimbărilor climatice și mediul);
- **21 %** în domeniul pieței muncii, al educației, al sănătății și al politicii sociale;
- **21 %** se refereau la guvernanță și la administrația publică; și
- **11 %** se refereau la serviciile financiare și la accesul la finanțare.

În conformitate cu principiul bunei gestiuni financiare, s-a acordat prioritate finanțării cererilor care au permis **furnizarea rapidă de sprijin și punerea rapidă în aplicare a reformelor pe teren**, precum și cererilor care vizau **obiective definite, cu rezultate preconizate importante pe teren**.

93 % din cererile selectate pentru finanțare în cadrul PSRS 2018 sunt direct legate de prioritățile strategice ale UE:

- **55 %** se referă la punerea în aplicare a reformelor ca răspuns la **provocările evidențiate în cadrul procesului semestrului european** (recomandări specifice fiecărei țări, rapoarte de țară);
- **29 %** se referă la **punerea în aplicare a priorităților Uniunii** (uniunea piețelor de capital, piața unică digitală, uniunea energetică și combaterea schimbărilor climatice etc.);
- **6 %** se referă la **punerea în aplicare a dreptului Uniunii**; și
- **3 %** se referă la **punerea în aplicare a programelor de ajustare economică ale UE**.

Restul de 7 % sunt legate de punerea în aplicare a reformelor proprii ale statelor membre.

Până la 30 noiembrie 2019, **30 %** din proiectele de sprijin pentru reforme puse în aplicare în cadrul PSRS 2018 (fără a include transferurile voluntare efectuate în temeiul articolului 11 din Regulamentul privind PSRS) au fost deja finalizate, iar **70 %** au continuat să fie puse în aplicare pe teren.

Cea mai mare parte a **măsurilor de sprijin** vizează:

- îmbunătățirea proceselor din cadrul administrațiilor fiscale și consolidarea respectării obligațiilor fiscale (13 %);
- consolidarea sistemelor de educație și de formare (9 %);
- digitalizarea administrației publice (8 %);
- promovarea eficienței și a eficacității sectorului public (8 %);
- sporirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate (7 %);
- dezvoltarea piețelor de capital naționale și transfrontaliere (5 %).

PROGRESELE ÎNREGISTRATE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE OBIECTIVELE PROGRAMULUI

Al doilea an de punere în aplicare a PSRS arată că acesta poate **contribui în mod semnificativ** la sprijinirea eforturilor autorităților naționale ale statelor membre de **a identifica și de a depăși anumite deficiențe structurale** care împiedică elaborarea și punerea în aplicare a reformelor.

De exemplu, programul a contribuit la **revizuirea procedurilor de legiferare actuale** (în special prin adoptarea unei noi legi privind guvernanța întreprinderilor de stat), **la identificarea punctelor slabe și la elaborarea de recomandări pentru îmbunătățirea procedurilor** (de exemplu, recomandări privind modul de stabilire a unor criterii obiective pentru recrutarea, evaluarea și promovarea judecătorilor). De asemenea, programul a contribuit la **consolidarea capacității statelor membre de a defini procese și metodologii mai eficiente** (de exemplu, prin elaborarea unei evaluări a calității formării cadrelor didactice) și/sau de a realiza progrese către **o gestionare mai eficientă a resurselor umane** (de exemplu, propunând inițiative concrete în materie de tranziție referitoare la gestionarea talentelor, resursele umane strategice și consolidând cultura inovării în cadrul serviciului public).

Acțiunile selectate și puse în aplicare în cadrul programului PSRS 2018 sunt, de asemenea, concepute pentru a garanta o valoare adăugată europeană, prin **complementaritate și sinergii cu alte programe** și politici la nivel național, al Uniunii și internațional și/sau prin contribuția lor la **promovarea încrederii reciproce și a cooperării** între statele membre beneficiare și Comisie. Aceste acțiuni urmăresc, de asemenea, să permită elaborarea și punerea în aplicare a unor soluții care abordează provocările naționale, dar au și un impact pozitiv asupra **provocărilor transfrontaliere sau de la nivelul Uniunii**. Următoarele măsuri de sprijin sunt exemple ilustrative în acest sens:

- măsuri de sprijin care **contribuie la identificarea obstacolelor în calea punerii în aplicare a Fondului european pentru pescuit și afaceri maritime** (FEPAM);
- măsuri de sprijin menite să **asigure respectarea legislației UE în domeniul mediului**;
- schimbul de **bune practici** cu statele membre care au implementat cu succes **analize ale cheltuielilor în aceleași domenii de politică** ca și statul membru solicitant;
- sprijinirea a **trei state membre diferite** în materie de reformă a sistemului de sănătate, vizând extinderea acoperirii și sporirea eficacității programelor de depistare a cancerului colorectal, în vederea reducerii numărului de persoane care suferă de cancer.

Deși nu intră în sfera de aplicare a prezentului raport ilustrarea efectelor finale ale reformelor[3] întreprinse de un stat membru ca urmare a măsurilor de sprijin oferite în cadrul PSRS, putem afirma că **PSRS este pe drumul cel bun în ceea ce privește îndeplinirea obiectivului său general**.

[3] În conformitate cu articolul 16 din Regulamentul privind PSRS, Comisia prezintă un raport independent de evaluare la jumătatea perioadei, care conține informații privind îndeplinirea obiectivelor programului, eficiența utilizării resurselor și valoarea adăugată europeană a programului, precum și măsura în care obiectivele și acțiunile rămân relevante.

Măsurile de sprijin puse în aplicare în cadrul primelor două cicluri ale PSRS (în 2017 și 2018) **contribuie la elaborarea și punerea în aplicare a reformelor instituționale, administrative și de stimulare a creșterii**.

Printre proiectele puse în aplicare în cadrul ciclurilor 2017 și 2018, 123 au contribuit deja la obținerea de rezultate concrete, cum ar fi:

- o nouă strategie de audit intern public;
- recomandări privind modul de stabilire a unor criterii obiective pentru recrutarea, evaluarea și promovarea judecătorilor;
- instrumente online ușor de utilizat pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) într-un stat membru, menite să ajute IMM-urile să înțeleagă și să respecte mai bine cadrul de reglementare;
- un cadru de informare cuprinzător pentru autoritatea națională de reglementare în domeniul apei;
- pregătirea și adoptarea de acte cu putere de lege și de norme administrative, precum și implementarea de instrumente care să contribuie la calitatea, accesibilitatea și sustenabilitatea fiscală pe termen lung a sistemelor de sănătate și de îngrijire pe termen lung;
- punerea în aplicare a unor reforme în domeniul educației bazate pe mentorat, formare și materiale audiovizuale îmbogățite;
- recomandări menite să contribuie la realizarea unei reexaminări a cheltuielilor publice ambulatorii în domeniul farmaceutic;
- punerea în aplicare a unei strategii fiscale pe termen mediu; și
- elaborarea unei strategii pe termen mediu pentru o bancă de dezvoltare.

CONCLUZIE

Al doilea an de punere în aplicare a PSRS s-a caracterizat printr-o **creștere a cererii pentru program din partea statelor membre**, **dintre care 24** au prezentat **444 de cereri de sprijin** (în timp ce, în cadrul PSRS 2017, 16 state membre prezentaseră 271 de cereri de sprijin).

În ansamblu, primii 2 ani de punere în aplicare a PSRS au arătat că programul poate ajuta autoritățile naționale să identifice și să depășească deficiențele structurale și obstacolele apărute în cursul elaborării și al punerii în aplicare a reformelor. Acest lucru este demonstrat de **o serie de exemple specifice de rezultate și de acțiuni subsecvente întreprinse de guverne**.

Cu toate acestea, deși măsurile de sprijin sunt menite să contribuie la procesul de reformă, **adoptarea unor măsuri subsecvente eficiente, în ceea ce privește punerea efectivă în aplicare a reformelor, rămâne o prerogativă a statului membru beneficiar**.

Comisia va continua să monitorizeze implementarea măsurilor de sprijin, precum și punerea în aplicare a reformelor instituționale, administrative și de stimulare a creșterii în anii următori.